Spedizione in abbonamento postale
Poštnina plačana v gotovini

Edizione per l'Estero
Inozemska izdaja

Prezzo — Cena £ 0.60

Domoljub

V Ljubljani 23. decembra 1942-XXI

55 = Št. 52.

Božična prošnja

Dan odhaja, mrak nalahno
temna krila razprostira;
s pajčolani noč neslišno
vse predmete nam zastira.
Sveta noč, vsa čudapolna!
Saj pred tolikimi leti
odigral se v bornem hlevčku
je dogodek trikrat sveti.

V Davidovem rodnem mestu
so zabave, polno vrišča;
vsi mogotci in petični
v njem se našli prenočišča.
O, za vse je v slavnem kraju
dosti jela in prostora;
reven Jožef le z Marijo
ven iz mesta iti mora.

»Tvoja o Gospod sem dekla,«
Najčistejša vdano moli.
Jožefu z očesa solza
po obrazu zdrkne doli,
ker sprejeti mesto noče
svojega Odrešenika,
ki ljubezen v solz dolino
k nam Ga vodi prevelika.

Ob samotni poti našla
sta izpraznjen boren hlevček.
Mar naj tukaj v dol pregnanstva
stopi Bog na svet kot revček?
Kakšna čustva v njunih srcih
so v tem času valovila!
A z molitvijo sta reven
kraj v svetišče spremenila.

Betlehemsko mesto sanja,
noč ga krije kot zavesa.
Le nad hlevček so sklonila
in odprla se nebesa.
Bajne zvezde na višavi
so vse lepše zažarele;
v sladki slutnji svetonočni
radostno so zadrhtele.

Bogu večnemu se smili
ljudstvo, ki zašlo je v zmote.
Zdaj zato pošilja Sina
poln ljubezni in dobrote,
ki mu delež bo na zemlji
siromaštvo, bol, trpljenje;
s križem zadobi človeštvu:
odpuščanje in rešenje.

Mati božja zre na slami
rajsko Dete in Ga moli.
Sveti Jožef premišljuje
ginjen kot do zdaj nikoli.
Nepopisna tiha sreča
čez votlino rahlo lega;
mir je delež čistim srcem,
ki sladkosti vse presega.

Nenavaden žar zasije
v hlevčku z angelskim prihodom,
ko presrečni so pripluli,
pokleknili pred Gospodom.
Kmalu so pastirčki revni
iz bližine prihiteli,
blaženi, da z rajskim zborom
so pred Dete priti smeli. —

Jožef še z Marijo išče
prenočišče kot pred leti...
Potnika le k nam vstopita!
Željni vaju smo sprejeti!
Rešenika v našo sredo,
med trpeče, položita;
z mirom, srečo, blagoslovom
še naš domek napolnita!

Slavko Ljubič

Vojni dogodki preteklega tedna

Hudi boji v Afriki

Italijansko vojno poročilo št. 933 od 14. decembra sporoča, da je bilo v Cirenajki omejeno delovanje na suhem in da so bili le spopadi ogledniških oddelkov ter močno topniško streljanje. Sovražnik je tukaj izgubil 12 letal. — V Tunisu so osna letala bombardirala pristanišče Bona, kjer so nastale eksplozije in požari.

Vojno poročilo št. 934 od 15. decembra pravi: Včeraj so v zahodni Cirenajki potekali hudi boji. Brez ozira na premoč v sredstvih je bil sovražnik ustavljen z junaškim odporom italijanskih motornih oklepnih oddelkov. V ponovnih napadih je sovražnik izgubil 22 tankov. Ob libijskih obalah je sovražnik tega dne izgubil 10 letal. — Na bojišču v Tunisu je nemško letalstvo uničilo 3 sovražna letala.

Vojno poročilo št. 935 od 16. decembra popisuje velikanske boje v Afriki ter pravi: Italijanski in nemški motorizirani oddelki so se tudi včeraj srdito borili na meji med Cirenajko in Sirto proti premočnim sovražnim silam. Uničenih je bilo 16 nadaljnjih tankov ter nekaj sovražnih topov. Sovražno letalstvo je izgubilo 4 letala. — V pokrajini Tunis so delovali zgolj izvidniški oddelki, pri čemer je bilo zajetih nekaj ameriških vojakov. Osna letala so uspešno napadla pristanišče Bona.

Vojno poročilo št. 936 od 17. decembra nadaljuje: Sovražnikovi poskusi, da bi ovirali določene premike naših enot v Sirti so se v srditih bojih izjalovili. V teh bojih smo zajeli ujetnike in zaplenili vojno gradivo. V puščavski pokrajini v južni Libiji so naši saharski oddelki razpršili sovražne skupine, uničili nekaj vozil ter zajeli nekaj ujetnikov. Osna letala so bombardirala ameriško-angleško oporišče Philoppville. Sovražnik je izgubil 3 letala.

Poročilo št. 937 od 18. decembra se glasi: V Sirtiki se nadaljujejo boji sovražnih motoriziranih oddelkov. Sovražni oddelki lahkih oklepnih sredstev, ki so skušali prestreči naše edinice v premikanju proti zahodu, so bili razbiti. Zajeli smo pet avtomobilov ter nekaj ujetnikov. — V Tunisu so izvidniški oddelki živahno delovali, pri čemer so osne letalske skupine razbijale sovražne motorizirane kolone. Sovražnik je izgubil pet letal.

Vojno poročilo št. 938 od 19. decembra naglaša: V Sirtiki sovražnik, ki je bil preskušen v bojih, v katerih je izgubil še 21 tankov, včeraj ni občutno pritiskal na osne čete, ki so izvedle nameravane premike. — V Tunisu je sovražnik izgubil 14 letal.

Boji na ruski fronti
Junaštvo italijanskih vojakov

Kakor naglašajo nemška uradna poročila, je bil sovražnik povsod, kjer je napadal krvavo odbit.

Nemško uradno poročilo od 14. decembra naglaša, da je sovražnik samo na odseku ene nemške armade izgubil 1560 tankov v teh bojih.

Kakor pravi nemško uradno poročilo, so nemške sile spet stisnile svoj obroč okoli sovjetskih čet, ki so obkoljene pri Toropcu. Samo tega dne so sovjeti izgubili 115 tankov. Pri Tuapseju na Kavkazu nemške čete delajo uspešne protinapade.

Nemško uradno poročilo od 16. decembra pravi, da so nemške in romunske čete med Donom in Volgo napravile uspešen protinaskok na sovražne postojanke. Zlasti se tukaj omenja junaško bojevanje italijanskih oddelkov ob Donu, ki so odbili vse sovražne napade. Pri Toropcu je sovražnik izgubil nad 3000 ujetnikov, padlo pa je vsega skupaj 14.000 sovražnih vojakov.

Nemško poročilo od 17. decembra naglaša, da so sovjetske sile pri Toropcu zdaj vse uničene. Pa tudi med Donom in Volgo ter ob Tereku na Kavkazu je sovražnik imel silne izgube.

Nemško uradno poročilo od 18. decembra pravi, da so se pri Stalingradu sesuli vsi sovražni napadi ter je bilo nad 100 sovražnih tankov uničenih.

Nemško uradno poročilo od 19. decembra omenja, da so med Donom in Volgo nemške in romunske čete napredovale in da so sovjeti prejšnji dan izgubili spet 27 svojih tankov.

V zadnjih 8 mesecih so sovjeti izgubili 12.821 letal.

Angleške izgube na morju

Nemško uradno poročilo od 17. decembra pravi, da so nemške podmornice v severnem, južnem in srednjem delu Atlantskega oceana ter okrog Kaspiškega morja potopile vsega skupaj 18 trgovskih ladij z 98.000 tonami. Poleg tega je bil potopljen še en rušilec ter torpedirane še tri trgovske ladje.

Steklena volna

Že pred sedanjo vojno, zlasti v zadnjih letih se je izdelava tankih steklenih vlaken za tekstilno industrijo naglo razvila. Pred sedanjo vojno je n. pr. v Nemčiji izdelovala stekleno volno ena sama tvrdka, sedaj je pa tam že dva in dvajset tovarn za izdelovanje takih tvoriv. Steklena vlakna so se izkazala kot prvovrsten nadomestek za razna izolacijska tvoriva, zlasti za azbest. Prav dobro se je obnesla steklena volna tudi v tekstilni industriji kot nadomestek za juto.

Davek plača, kdor je oproščen vojaške službe

Na Madžarskem so te dni sestavili zakonski osnutek, po katerem bodo oni, ki so oproščeni vojaške službe, morali plačevati poseben vojni davek. Ta davek bo služil za podpiranje vojnih sirot in vdov. Nadalje bodo morali židje plačati poseben davek na vojne dobičke. Donos teh davkov računajo na 50—70 milijonov pengö.

Plače in pokojnine na Bolgarskem zvišane

Bolgarski finančni minister je te dni predložil parlamentu zakonski osnutek, ki obsega štiri dele. Prvi del se nanaša na zvišanje plač aktivnim državnim uslužbencem, drugi osnutek predvideva zvišanje pokojnin, tretji enkratno polmesečno pokojnino kot izredno podporo vsem državnim upokojencem in končno bodo za 10 odstotkov zvišali pokojnine bolgarskim kmetom. Lepo je, da se je Bolgarija spomnila tudi upokojencev, ki imajo neredko številne družine in prav tako občutijo draginjo, kot drugi.

Boj za zlato

V zadnjem času se je v Švici razvila špekulacija z zlatniki, ki je imela za posledico, da so se cene dvignile preko uradno določenih. Ker je povpraševanje izviralo predvsem iz inozemstva, je švicarska vlada izdala sledeče ukrepe: trgovino z zlatniki in z zlatom lahko vrše samo v ta namen pooblaščene tvrdke. Določili so tudi najvišje cene: za zlato v zlitkih je cena 4970 frankov za kg čistega zlata, za kovance po 20 zlatih frankov pa 30.50 franka.

KRATKE z vsega sveta

Japonski državni proračun za leto 1943 znaša 9996 milijonov jenov.

Jeruzalemski veliki mufti je te dni prišel iz Rima v Berlin.

Dne 6. decembra je minilo 25 let, kar se je Finska ločila od Rusije.

1272 sovjetskih oklepnih vozil je bilo onesposobljenih v prvi polovici decembra letos.

Zaradi objav proti Osi je turška vlada prepovedala turški list »Vatan«.

20 oseb je zgorelo v avtobusu, ki se je vnel med vožnjo v Recife v Pernambuku, poročajo iz Madrida.

Zaradi pomanjkanja špirita smejo v Bolgariji izdelovati kis samo iz vina.

V Rimu je umrl 13. decembra general jezuitskega reda p. Ledochowsky.

Svoje urade so odprli boljševiki po raznih indijskih mestih.

Veliko škodo je napravil strahovit vihar, ki je pretekli teden divjal med Portugalsko in Azorskimi otoki.

Ves čas zime bodo imeli zimske počitnice dijaki v Bolgariji zaradi pomanjkanja kuriva.

35 let že vlada švedski kralj Gustav V.

Tristoletnico so obhajali te dni oo, piaristi, ker se je njihov red naselil na Madžarskem.

36 norcev je zgorelo v norišnici Scalifl, blizu Aucklanda na Novi Zelandiji.

Osem smrtnih žrtev je zahtevala eksplozija v kemični tovarni blizu francoskega mesta Fontajnes.

Švica ima sedaj nad 4,500.000 prebivalcev.

Več smučarskih tekem bodo priredili v letošnji zimi na Finskem.

Te dni je minulo 300 let, odkar je umrl svetovnoznani italijanski učenjak Galileo Galilei.

Požar je uničil kino »Aro«, največji v Romuniji; škoda znaša več deset milijonov levov.

V Rogesu je umrl znani francoski kipar Denys Puech.

Znani italijanski tenorist Luigi Marini je umrl te dni v Ascolinu v starosti 57 let.

Okrog 200 otrok iz bombardirane Genove je vzelo v svoje varstvo Združenje fašistov v Ferrari.

Okrog 46 milijard čeških kron znašajo hranilne vloge v Češko-moravske protektoratu.

V Rimu so proglasili za blaženega msgr. Gregoria Grassija, misijonskega škofa šanghajske naselbine na Kitajskem.

Gosto meglo imajo to leto v Milanu; se je zgodilo že več nesreč.

O novih velikih potresnih sunkih v Srednji Anatoliji poročajo iz turškega Carigrada.

Dne 10. januarja bo turška vlada parlament razpustila in razpisala nove volitve.

Mladci in mladenke Katoliške akcije iz škofije Leirija na romanju v Fatimi leta 1935.

MARIJA JE GOVORILA PASTIRCEM

ČUDEŽNA PRIKAZOVANJA V FATIMI NA PORTUGALSKEM

Kakor nam že betlehemski čudež priča, si Bog navadno, majhne izvoli za svoje sredstvo Revni in siromašni pastirci so prvi smeli slaviti rojstvo božjega Izveličarja.

Pobožna legenda nam pripoveduje, da je mala slovenska pastirica prava ustanoviteljica sloveče božje poti na Sveti gori, saj se je samo njej tamkaj prikazala Marija. Mlado dekle Bernadka je bila tako srečna, da je po njenih ustih govorila Marija v Lurdu vsem ljudem ter jim priporočila molitev sv. rožnega venca. In trije mali pastirci v Fatimi so bili izbrani za čudovito orodje, s katerim je naša nebeška Mati vernim in nevernim razglasila, kako naj se svet spet pokristjani, če hoče biti rešen.

Portugalska pred 25 leti

Pred 25 leti je v Evropi in drugod na svetu divjala svetovna vojna, ki se je je udeleževala tudi Portugalska. Že dolga leta pred tem pa je na Portugalskem vladala framazonska stranka, ki je zlasti katoliško Cerkev hudo zatirala. Katoličani nikjer niso imeli nobene veljave, vsak župan, ki ga je vlada kje postavila, je moral biti pristaš framazonske lože. Portugalska, ki je gospodarsko bila že docela obubožana, je drvela v pogubo. Tedaj se je zgodilo, da je po vsej Portugalski naenkrat šinil kakor blisk klic, da se je v Fatimi ubogim pastircem prikazala Marija.

Portugalsko ljudstvo je bilo vkljub svojim slabim vladam še vedno verno in Mariji vdano. Zlasti pobožni ljudje so živeli v škofiji Leirija, posebno v fari Fatimi. Tod so ljudje že od nekdaj bili vajeni skupno moliti sveti rožni venec, ki so ga začeli moliti že, kakor so jih bili naučili sinovi sv. Dominika. Pod Marijinim varstvom so v prejšnjih stoletjih Portugalci reševali svojo domovino sovražnih napadov in pod Njenim vodstvom so Portugalci v zgodovini, dasi sicer majhen narod, postali veliki in mogočni. Takrat so njihovi vladajoči častili Marijo kot varuhinjo Portugalske. Pozneje pa se je vladajočih lotila verska brezbrižnost, ki je polagoma prešla v versko nestrpnost in nazaduje v versko sovraštvo. — Tako se dogaja pač povsod, kjer enkrat poneha verska vnema. Tako so nazadnje Mariji ostali zvesti le ubogi podeželski trpini, vse drugo — tako se je zdelo — jo je že zapustilo. Nad poprej bogato in mogočno deželo so začele prihajati težave in stiske, ki so svoj višek dosegle med svetovno vojno.

Klic iz Fatime

Tedaj pa je v sredi vojne vihre in hudih stisk zadonel klic iz Fatime. Fatima je vas, ki leži 130 kilometrov severno od glavnega portugalskega mesta Lizabone. Od Fatime do morja ni daleč

Tam blizu v vasi Aljustrela sta takrat živeli dve kmečki družini, ki sta si bili sosedi in v sorodstvu. Martova družina, ki je bila premožnejša, je imela 11 otrok, med njimi 9 letnega Francka in 7 letno Jacinto. Družina des Santes pa je imela enega sina in štiri hčere, izmed katerih je bila najmlajša 10 letna Lucija.

Ti otročiči so torej pasli ovčje črede svojih staršev v neki globeli, kjer raste nekaj hrastičev, sicer pa je globel brez drevja. V tej globeli so otroci doživeli tista čudežna Marijina prikazovanja, ki so svetu današnjih dni odkrila pot do rešitve.

Že leta 1915 so otroci večkrat videli prikazni božjega angela, ki je tudi leta 1916 prihajal k njim. O vsem tem pa so otroci doma molčali Nekega dne leta 1916 se jim je angel spet prikazal ter povedal: »Angel miru sem! Molite z menoj! Jezusovo in Marijino Srce imata še velik načrt svojega usmiljenja za vas. Neprenehoma molite in se žrtvujte! Tako boste izprosili spet mir svoji domovini. Jaz sem njen angel varuh, angel Portugalske.« — To pa je bil šele uvod za tisto veliko dogajanje, ki je imelo šele priti.

Povedati je treba, da so otroci bili vajeni moliti na paši rožni venec, ki ga v tistem kraju ljudje sploh goreče molijo. Tako so po svoji navadi molili rožni venec tudi dne 13. majnika leta 1917, ko so pásli v tako imenovani Irijski globeli kakih pet minut od Fatime. Zazvonilo je ravno poldne, zato otroci brž pokleknejo ter skupno po prastari portugalski navadi zmolijo za opoldne okrajšano molitev rožnega venca. Ko so odmolili, so spet pohiteli, da bi se igrali.

Srečni fatimski pastirčki: Na levi mala Jacinta, v sredi Lucija, na desni Francek.

Prva prikazen

Opoldne je bilo hudo soparno, da je kar dušilo. Naenkrat se je nekje zabliskalo. Otroci pogledajo, pa na nebu ni oblačka. Vendar se zboje ter hočejo čredo pognati domov, da uidejo nevihti. V tem se vdrugič zabliska. Otroci se prestrašeni ozirajo, ko nad nizkim hrastičem zagledajo čudovito lepo Gospo. Otroci hočejo zbežati, Ona pa jim ljubeznivo pomigne ter jih mehko ogovori:

»Ne bojte se! Nič hudega vam ničem.«

Lucija, ki je bila najstarejša in menda najbolj zgovorna, se prva zave ter radovedno vpraša:

»Odkod pa ste?«

»Nebesa so moja domovina.«

Nato pa je prikazen nadaljevala: »Prišla sem vas vabit, da pridete prav na ta kraj in prav osorej šest mesecev vsakega trinajstega v mesecu, tja do oktobra. Takrat vam povem, kdo sem in kaj želim.«

H koncu jim je še rekla, naj vztrajajo in pobožno molijo rožni venec za pomirjenje sveta ter jih vprašala:

»Ali se hočete sami sebe Bogu darovati tako, da mu boste **doprinašali žrtve in sprejemali trpljenje v spravo za neštevilne grehe, ki z njimi ljudje žalijo božje veličastvo, za spreobrnjenje grešnikov in zadoščenje mojemu brezmadežnemu Srcu za kletev in druge žalitve?«**

Lucija, ki živi zdaj kot redovna sestra sv. Doroteje z imenom Marija.

Otroci so glasno obljubili. Pozneje so otroci Gospo takole popisovali: Bila je še zelo mlada, kakih 16 do 18 let je imela. Oblečena je bila v sneženobelo oblačilo, okoli vrtu je imela zlat trak. V rokah je nosila rožni venec z belimi jagodami in temno srebrnim križcem. Prikazen, ki so jo gledali vsi trije otroci, Jacinta in Lucija sta jo tudi slišali. Francek pa je slišal govoriti le Lucijo. Domenili so se, da ne bo doma noben nič povedal. Toda mala Jacinta je zvečer doma v postelji svojo slaćko skrivnost zaupala svoji mami, ki je kar ostrmela in kajpada ni verjela. Zaslišan je bil tudi Francek, ki je vse potrdil. Tako je zvedela tudi Lucijina mati, ki pa sploh ni verjela in je sodila, da Lucija laže. Po fari je začelo močno šumeti, vendar verjel ni nihče, tudi župnik ne. Otroci so močno trpeli zaradi tega, ker so jih imeli za lažnike.

Druga prikazen

Dne 13. junija je bil ravno praznik sv. Antona Padovanskega, ki ga Portugalci kot svojega rojaka močno časte. Tega dne je v Fatimi žegnanje. Vsi vaščani so hiteli v Fatimo, toda otroci so hoteli v Globel past. Z njimi je šlo kakih 50 radovednih ljudi, da bi videli, kaj bo. Otroci so obstali pred tistim hrastičem, ljudje so pa gledali. Pastirčki še malce pomolijo, nakar Lucija zašepeče: »Se je že zabliskalo, zdaj pride Mati božja.«

Drugi pa niso nič videli, le slišali so, kaj je Lucija rekla. Le proti koncu so gledalci zapazili, da se je vrh hrastiča upognil proti vzhodu, kakor bi bil kdo čez njegov vrh potegnil težak plašč. Otroci pa so Gospo videli, slišala pa jo je le Lucija. Gospa jim je naročila, naj 13 drugega meseca spet pridejo ter naj goreče molijo rožni venec. Zaupala je tudi neko skrivnost, pozneje pa še drugo. Izmed treh

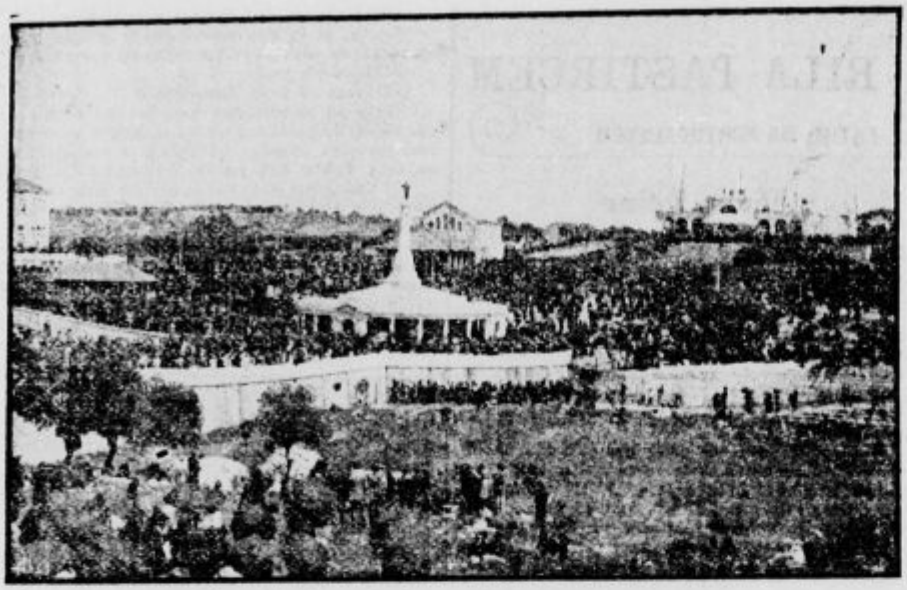

Pogled na ves prostor: V sredini vidimo obzidan studenec, na vrhu je kip Srca Jezusovega. Na levi strani vidimo bolnišnico, onstran studenca je kapela za spovedovanje, na desno v gornjem kotu pa se vidi mogočno zidovje nove cerkve. (Slika iz leta 1934.)

glavnih skrivnosti, ki se tičejo vseh ljudi, je Lucija prvi dve čez nekaj let povedala, tretje pa doslej še ni razodela. Pri tej priliki je Gospa Luciji naročila, naj se nauči brati in pisati, da bo njena mesečna naročila sproti lahko zapisovala in shranila. Ob koncu prikazni je Gospa, kar so videli vsi trije otroci, odprla svoje roke, nakar se je nanje

Rojstni dom malega Franeka in še manjše Jacinte, najmlajših otrok Martove družine.

razlila neizmerna luč. Pred Gospejino desnico so videli srce, s trnjem obdano. Otroci so razumeli, da je to brezmadežno Srce Marijino.

Fara se je razdelila v dva tabora: v tiste, ki so verjeli in tiste, ki niso verjeli. Med zadnjimi je bil tudi župnik te fare. Vsaj dvomil je, kar je bilo otrokom silno hudo.

Tretja prikazen

Tretji mesec je šlo z otroki že kakih pet tisoč ljudi. Ko se je zabliskalo, se je prikazala otrokom Gospa, ki jim je spet naročila, naj pridejo 13. prihodnjega meseca vnovič, nakar jim je priporočila, naj vsak dan molijo rožni venec v čast Materi božji v ta namen, da bi vojske bilo čim prej konec, ker »samo Ona more ljudem izprositi milost.« Lucija Gospo še poprosi, naj ji stori kak čudež, da bodo vsi verjeli. Lucijo je namreč hudo bolelo, ko jo je celo njena mati imela za lažnivko. Gospa pa je odgovorila: »Le pridnó prihajajte vsak mesec. Oktobra pa vam bom povedala, kdo sem, ter storila tako velik čudež, da bodo vsi verovali.«

Lucija je Gospo prosila še za nekatere druge ljudi, Gospa pa je odgovorila, naj potrpe ter molijo rožni venec, pa bodo ob svojem času uslišani. Pri tej priliki je otrokom razkrila svojo drugo skrivnost.

Množica je videla le bel oblaček, ki se je bil spustil nad hrastič. Pa sonce ni tako močno sijalo kakor navadno.

Četrta prikazen

Otrokom je medtem trda predla, ker se je zanje začela zanimati tudi svetna gosposka, ki je bila veri sovražna. Fatimski župan, ki je bil velik framazon, je otroke mučil in zapiral, pa brez uspeha. Lucijina mati je slišala, da so ji hčerko zaprli, je dejala: »Če je to, kar otrok pripoveduje, laž, je zdaj že pošteno kaznovana. Če je pa resnica, jo bo že Mati božja obvarovala.« In jih je obvarovala vse tri. Župan je sicer z zaporom preprečil, da otroci dne 13. avgusta niso mogli v Globel, zato pa se je pastircem prikazala Gospa, ko so dne 19. avgusta pasli v Malih doleh.

Tega dne se je ozračje močno stemnilo, zabliskalo se je, nakar se je Gospa otrokom prikazala nad višjim hrastom kakor pa je bil oni v Globeli. Gospa je otroke ogovorila ter dejala, da so ljudje nasilno onemogočili sestanek 13. avgusta, da pa bo zadnji sestanek oktobra bolj veličasten. Spet roti in vabi k molitvi rožnega venca. Dalje pa pravi: »Molite, veliko molite in se žrtvujte za grešnike! Vedite, da pade mnogo duš v pekel, ker nikogar ni, ki bi se za nje žrtvoval in molil.«

Peta prikazen

Otroci so junaško vztrajali kljub vsemu nasprotovanju. Vedno več ljudi je bilo na njihovi strani. Na peti sestanek je prihitelo že blizu 30.000 ljudi. Pa to niso bili več sami radovedneži, marveč romarji, ki so pred skrivnostnim hrastičem glasno molili za svoje potrebe. Ko otroci dajo znak, da se prikazen bliža, se je vsa množica vrgla na tla in glasno klicala Marijo. Na nebu ni bilo nobenega oblaka, sonce je rumenkasto zasvetilo, ko je bila ura poldne.

Zdaj naj govore drugi, ki so bili zraven med tistimi 30.000 ljudmi! Videli so svetlo žarečo oblo, ki se je počasi spuščala k tlom blizu otrok. Luč je bila bleščeča, vendar oči ni slepila. Nato je svetloba izginila ter se čez 10 minut spet prikazala. Gospe ljudje niso videli, le otroci so spet videli Gospo, ki je stala na hrastiču. Okoli hrastiča je legel bel oblak, iz katerega so padale bele rože. Ljudje so slišali, kako se Lucija pogovarja z Gospo, ki je otrokom naročila naj ljudstvo vztrajno moli rožni venec, če hoče doseči konec vojne. Gospa je tudi obljubila, da bo 13. oktobra prišla na zadnji sestanek s sv. Jožefom in Jezuščkom.

Po tej prikazni je tudi Lucijina mati začela verovati.

Zadnja prikazen

Brezverci so se ustrašili teh prikazni ter so začeli groziti, da bodo z bombami razgnali ljudi in otroke tisti hip, ko naj bi se začela prikazen. Vsa Portugalski je bila v ognju zaradi tega. Dne 13. oktobra okoli poldneva je v Globeli bilo že blizu 70.000 ljudi, ki so prišli gledat fatimski čudež. Iz vse Portugalske so privreli. Tega dne je hudo deževalo, ljudje pa so vztrajali. Opoldne Lucija poprosi ljudi, naj zapro dežnike, nakar so dežnike zaprli in vsi tisoči začno glasno moliti rožni venec.

Opoldne se otrokom prikaže Gospa, ki spregovori:

»Mati božja presvetega rožnega venca sem. Prihajam opozorit vernike, naj spremene svoje življenje in naj z grehi več ne žalijo našega Gospoda.« Nato vsem naroča, **naj vsak dan molijo rožni veneo**

Hiša kmeta Antona des Santes in žene Marije Roze, rojene Marte, staršev male Lucije.

ter se pokore za svoje grehe. Končno jim pove, da bo vojna kmalu končana, če se bodo ljudje poboljšali. »Treba je, da se poboljšajo! In molijo naj za odpuščanje svojih grehov!«

Po zadnjih Marijinih besedah so otroci videli Mater božjo, sv. Jožefa in Jezuščka — ta dva rdeče oblečena. Jezušček je bil kakor otročiček

Med mašo za bolnike.

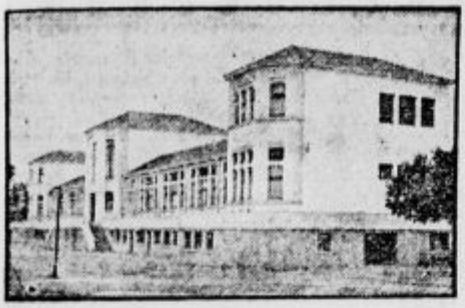

Poslopje bolnišnice, ki je sezidano v Globeli blizu cerkve za bolnike, ki se zatekajo k fatimski Mariji.

dveh let, ki je stegnil svoji roki ter množico blagoslovil. Nato se je Gospa poslovila in izginila.

70.000 ljudi je gledalo čudež

Ko je Gospa ob slovesu odhajala, česar pa ljudje niso videli, je razprostrla roki, ki sta zablesteli v soncu, nakar je otrokom pokazala na sonce. Lucija je zdaj zaklicala: »Glejte, sonce!«

In množico je spreletelo, ko je zagledala sonce, ki se je začelo vrteti kakor velikanska srebrna plošča. Dež je nehal medtem, sonce pa se je vrtelo kakor ob kakem ognjemetu ter spreminjalo barve. Trikrat se je prikazen ponovila, nakar so vsi ljudje imeli občutek, da se je sonce odtrgalo od nebesa in da pada nanje. Krik groze se je dvignil med množico. Vse je padlo na kolena in molilo. Tudi brezverci so molili in verovali. Vse to je trajalo 10 minut. 70.000 ljudi je temu priča. Ko so ljudje vstali, je bilo na tleh suho brez blata in tudi obleka, na kateri so v blatu klečali, je bila čista.

Ta prizor so opazovali tudi ljudje 40 kilometrov stran. Časopisi so takrat o tem pisali.

Na tem mestu so zgradili romarsko cerkev, drugi Lurd. Ljudje sem res romajo, ker tukaj ni nobenih gostišč in hotelov, le bolnišnica je za bolnike, ki jih pripeljejo na božjo pot.

In otroci?

Francek in Jacinta sta umrla, oba v hudih bolečinah, katere sta darovala kot žrtev za grešnike in svojo domovino. Lucija pa je postala redovnica reda sv. Doroteje in še zdaj živi ter je doslej razložila že dve skrivnosti, ki jih je bila otrokom zaupala Gospa.

Rešitev narodov

Na povelje leirijskega škofa je Lucija dne 31. avgusta leta 1941 vsaj delno razložila dve skrivnosti. Prva skrivnost je ta, da so otroci videli za nekaj hipcev vse strahote pekla, da so od groze zakričali

Nato je Marija mirno spregovorila:

»Videli ste pekel, kamor padajo duše ubogih grešnikov. Da bi jih rešil, želi Bog po vsem svetu razširiti pobožnost do Marijinega brezmadežnega Srca. Če bodo ljudje storili, kar vam bom naročila, bo rešenih mnogo duš in mir bo na zemlji.«

»Vojna gre h koncu. Če pa ljudje ne bodo nehali žaliti Boga, se bo pod naslednjim papežem razvnela druga, ki bo še hujša.«

»Ko boste neke noči zagledali skrivnostno neznano svetlobo, tedaj vedite, da je to znamenje, ki vam ga Bog pošilja, preden bo kaznoval svet z vojsko, lakoto in s preganjanjem Cerkve in papeža. Da vse to preprečim, bi rada, da bi se svet posvetil mojemu brezmadežnemu Srcu in na prve sobote v mesecu pristopal s spravnemu obhajilu.«

»Če se bodo ljudje mojemu klicu pokorili, se bo Rusija spreobrnila in bo mir. Če pa ne, se bodo po svetu razširile hude zablode, ki bodo užgale nove vojske in preganjanje Cerkve. Dobre bodo mučili, papež bo moral veliko trpeti, več narodov bo razdejanih.«

»Končno pa bo le zmagalo moje brezmadežno Srce! In svetu bo spet zasijala doba miru!«

Ko je v noči od 24. do 25 prosinca leta 1938 vsa Evropa bila priča tiste velikanske in skrinostne svetlobe, ki je žarela od severne strani neba, česar učenjaki še do danes niso natanko razložili, takrat je redovnica Marija, prej mala Lucija, videla, da prihaja tisti čas, ker se ljudje niso spreobrnili.

Vsaj zdaj ubogajmo Marijo! Pripravimo se na prve sobote!

Vsaj zdaj ubogajmo Marijo, ki želi, da molimo sv. rožni venec, da se pokorimo za svoje in grehe drugih, da veliko molimo za velike grešnike ter da vsako prvo soboto v mesecu posvetimo sv. obhajilo v spravo in čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu. To je njena velika želja. Portugalci se po tej želji ravnajo, zato pa so doslej vsaj bili obvarovani vsega gorja.

Tudi v ljubljanski škofiji bomo po novem letu obhajali prve sobote. Naš škof nam kliče, naj vsaj prvih pet sobot ves narod kakor en mož in ena duša opravi, da tako kot narod zadostimo za vse, kar je med našim narodom v preteklosti in sedanjosti žalilo Boga in brezmadežno Srce Marijino.

Pripravimo se na prve sobote!

Sporočila v zvezi s pripravami za pobožnost petih prvih sobot v čast presv. Srcu Brezmadežne

Priprave za to veliko pobožnost v čast Mariji lepo napredujejo. Poročila kažejo, da se bo tej pobožnosti odzvalo vse, kar še čuti katoliško. — Podvojimo delo še te dni decembra, da bo na prvo soboto te velike Marijine pobožnosti 2. januarja 1943 ves naš narod v zadoščevanju! — **Goreče pridobivajmo in vestno opravimo tudi vsa podrobna dela, ki so bila sporočena po okrožnicah.**

Podobice in knjižice »Sporočilo iz Fatime« smo poslali na vse župne urade.

Knjižice so po 3 lire. Glejte, da bodo vse prodane.

Ne pozabite na 20 čentezimsko akcijo — v Ljubljani zlasti med mladino nad vse lepo uspeva.

V kratkem boste prejeli tudi posebno pismo prevzv. gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana našim družinam.

Povsod naj se razvije živahno delo.

Po Mariji k Jezusu!

Skioptična predavanja o Fatimi

Skioptična predavanja o Fatimi, ki jih je bilo do sedaj štiri za dijaštvo in eno za občinstvo in na katerih je lepo predaval preč. g. dr. Zamjen, so priteguila nenavadno veliko ljudi. Frančiškanska dvorana je bila vselej nabito polna. Skioptične slike oživljajo okolje in narod, ki ga je doletela ta velika milost, da se je njegovim otrokom prikazala Marija in se še vedno prikazuje in po njih daje opomine vsem narodom, tudi slovenskemu. Pokora, pokora, spremeniti naše mišljenje in življenje, je mogočen Marijin klic tudi našemu narodu. — Predavanja bodo v Ljubljani se večkrat o božičnih praznikih. — Tudi z dežele nam sporočite za predavanja, kjer mislite, da bi jih lahko imeli. Pišite na Odbor 5 prvih sobot, Pred škofijo 1 I. Ljubljana.

Žrtve komunističnih rabljev

Murgel Janez, doma iz Gor. Kamenc pri Novem mestu — župnija Prečna, star 29 let, je kot orožnik služil 6 let. Prve tedne je bil zapeljan v partizansko »osvoboditev naroda«. Ko pa je uvidel, kaj se pripravlja za kulisami »osvoboditve«, je sklenil, da gre domov, kar se mu je tudi posrečilo! Partizani pa v strahu, da bi kdaj izdal njihove načrte, so sklenili na vsak način se ga znebiti — obsodili so ga na smrt. Dne 2. aprila na Veliki četrtek je bil Murgel zjutraj pri sv. spovedi in prejel sv. obhajilo, kakor bi bil slutil, da bo moral še isti dan na večer nastopiti zadni korak v strašno smrt. Ob pol 9 zvečer so vdrli v hišo oboroženi partizani in zahtevali Janeza, ki je pa bil na podstrešju. Našli so ga, odpeljali s silo in ga za vasjo tik ob gozdu dobesedno zverinsko razmesarili.

Na Veliko nedeljo popoldne je bil pogreb na podružnem pokopališču na Gor. Kamenceh. Pri odprtem grobu se je od dobrega mladeniča poslovil zdaj že tudi ob »osvoboditeljev« umorjeni prečenski župnik g. Komljanc Janko. Obsodil je komunistično početje in delovanje, kar je povzročilo, da so ga komunisti še bolj zasovražili in morda že takrat sklenili, da je »kriv smrti«, ker je jasno in glasno obsodil komunizem in svaril svoje župljane pred nevarnostjo, ki preti slov. narodu.

Trupli župnika Nahtigala in kaplana Cvara

Trupli umorjenega šentruperskega župnika Nahtigala in njegovega kaplana Cvara ležita še zmeraj v gozdnem grobu, ki so jima ga izkopali moriski komunisti. Dne 18. decembra je fara obhajala 6 mesečni spomin njunine mučeniške smrti. Z njima vred je isti dan bil umorjen in prav tam pokopan kmet **Jakoš** iz vasi Roženbrek. Tega dne bi bil umorjeni kaplan Cvar praznoval tudi 29 letnico svojega rojstva.

Prostor, kjer začasno počivata šentruperska dušna pastirja v sredi doslej malo znanega gozda, je postal prava romarska božja pot vse fare. Ljudje nosijo na grob cvetje in tam molijo za dušni blagor umorjenih zvestih svojih dušnih pastirjev, katerih nekateri, ko sta še živela, niso razumeli, zdaj pa jih razumejo in svojo zmoto obžalujejo.

Ljudje, ki na grobu glasno molijo sv. rožni venec, zraven dodajajo še tele prošnje:

»Vsemogočni Bog, odpusti greh naše fare, ko je slovenska roka umorila dva pastirja Tvoje črede. Odpustite nam Vi, gospod župnik. Med nami ste bili, mi pa Vas nismo poznali. Zdaj, ko ste mrtvi, Vas prosimo odpuščanja za vso faro. Odšli ste od nas, ker Vas nismo razumeli, zdaj pa, ko Vaša usta molče, Vas razumemo in vemo, da ste imeli prav.«

Pesnik Bele Krajine

V Vinomeru pri Metliki so komunisti grozovito umorili tudi upravitelja tamkajšnje pokrajinske drevesnice Antona Starca. Rajni Starc je tako, kakor malokdo ljubil svojo Belo Krajino ter njeno ljudstvo. Ko je dokončal grmsko šolo, so se mu odpirala vrata na razne kraje, kjer bi bil deležen velikih dobrot. On pa je ljubil Belo Krajino ter hotel ostati med svojim ljudstvom kjer je vedel, da ga čaka le skromno življenje. Ves svoj talent je žrtvoval za svoje rojake. Nazadnje je za nje žrtvoval tudi svoje življenje. Kmečki stan v Beli Krajini žaluje za svojim plemenitim delavcem, ki je vse svoje sile posvetil temu stanu. Zadnja številka »Orača« prinaša lep članek o rajnem Starcu ter naglaša, kako je Starec pisal v »Orača« o rodni grudi: »Naše zemlje se drži znoj in kri naših očetov. In mi smo zato tukaj, da jo branimo.« — In res! Svojo srčno kri je dal za njo in njeno ljudstvo. Bog mu bodi plačnik! Njegova kri pa naj bo odkupnina za blodeče brate!

Vas Ajdovec od komunistov požgana

Komunisti se radi izgovarjajo, kadar so zagrešili kako prav posebno grdo hudodelstvo, da so to storili neodgovorni ljudje brez njihove vednosti in volje. V resnici pa komunisti delajo svoje zločine organizirano ter na povelje svojih nadrejenih komisarjev. To dokazuje tudi hudodelstvo, ki so ga 12. grudna zagrešili nad vasjo Ajdovec v Suhi Krajini, ki je brez vsakega dvoma najbolj revna vas v vsej naši deželi.

Tam je bila nastanjena vaška straža, ki naj bi vas varovala. Komunisti pa so v velikanskem številu prišli ter vas Spodnji Ajdovec v noči dne 11. grudna od vseh strani obkolili. Straža se je že

Kaj je NOVEGA

Poravnajte naročnino za »Domoljuba« za leto 1943 že ta mesec! - Za primer požarne nesreče je vsak »Domoljubov« naročnik, ki plača naročnino za leto 1943 v januarju, zavarovan za 380 lir. - Organizirajte pobiranje naročnine takoj!

d **Zadnje razglase pristojnih oblasti** je priobčilo dnevno časopisje pod sledečimi naslovi: Objava (glede lepakov), Oprostitev tednika »Prima linea« od predhodnega vizuma, Povečanje kazni za zločinstva, izvršena izkoriščujoč okolnosti, povzročene po vojnem stanju, Imenovanje občinskega komisarja na Dobrovi (Alojzij Jamnik), Razteg-mitev obveznosti poseka gozdov ob cestah (Štalgarji, Novi Lazi, Kočevska Reka, Gotenica, Grčarice, Rakitnica, Dolenja vas, Mirna peč, postaja Mirna peč).

d **70-letnik je postal** znani vzorni duhovnik, župnik in dekan pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, gospod Franc Sal. Gomilšek. V letošnjem adventu oskrbuje z mladeniško močjo dušno pastirstvo pri podružnici sv. Neže v Kneži vasi pri Dobrniču. Ko gospodu jubilantu iskreno čestitamo, prosimo Vsemogočnega, naj svojemu vnetemu častilcu blagoslavlja moči, da bo še mogel izvesti svoje lepe načrte v blagor našega ljudstva. Na mnoga leta!

d **Potres.** V Ljubljani kakor tudi na deželi so 17. decembra okrog pol šestih zjutraj začutili močan potresni sunek.

d **Nad pol milijona delavcev hrani** 2581 delavskih kuhinj v roznih italijanskih industrijskih mestih.

d **Nesreča nemškega železničarja.** V Zalogu se je pripetila huda nesreča. Franc Mitoche, 53-letni ključavničar-železničar iz Gradca je padel pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. Mitoche je podlegel poškodbi.

d **Ob Adriji so te dni praznovali 100-letnico smrti** znanega italijanskega domoljuba Domenica Rosettija.

d **Za župana v Kočevju** je imenovan Grabrijan Miloč.

d **Močno poškodovanega so pripeljali** v ljubljansko bolnišnico posestnika Alojzija Piškurja iz Štične. Posledica poškodbe omračenje uma.

d **Hišni lastniki v Rimu** so morali do 10. decembra prijaviti vsa prazna stanovanja in stanovanjske prostore. Podobno naredbo so izdali tudi za druga mesta srednje in severne Italije.

d **Delovni koledar za vrt in sadovnjak** je sestavil bivši šolski nadzornik Andrej Škulj.

d **Na tri leta konfinacije** je obsodila pokrajinska komisija v Bologni Enrica Ramenghija, ker je zahteval od neke družine, ki se je morala izseliti na deželo, 18.000 lir letne najemnine za prostor, ki so bili ocenjeni k večjemu na 2500 lir.

d **80-letnik je postal** slavni italijanski skladatelj Pietro Mascagni. Njegova opera »Cavalleria rusticana« tvdi Slovencem ni neznana.

d **69-letni italijanski kipar** Angelo Canelli je umrl te dni v Rimu. Pokojni je izdelal tudi kip boginje Rome na kipu Oltarja Domovine v prestolnici.

d **Cena krvi.** Ministrstvo poljedelstva in gozdov je določilo sledeče cene krvi domačih živali: surovi krvi je cena za kilogram 1.65 lir, prekuhani krvi za uporabo v živilski industriji pa 4.25 lir za kilogram.

d **60-letnico svojega življenja je praznoval** pred kratkim v Ribnici lesni industrijec iz Št. Petra g. Ivan Srebotnjak. Na mnoga leta!

d **Papež je sprejel genovskega nadškofa** kardinala Boetto, ki je sv. očetu opisal škodo, povzročeno po zadnjih letalskih napadih.

d **Duhovne vaje za dekleta bodo v Domu D. Mogočne od 26. do 30. decembra.** Hrano in stanovanje bodo udeleženke lahko imele doma. Nadaljnji spored boste zvedele v zavodu. — Prijavite s čimprej na: Predstojništvo Lichtenturnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8.

d **5000 ljudi je obiskalo** ono nedeljo razstavne prostore Ljudske knjigarne v Ljubljani pred Školjo. Ljudska knjigarna je za časa svojega delovanja izdala že nad 1400 knjig v skupni nakladi štirih milijonov izvodov.

d **Pokrajinski državni blagajniški urad** in Kr. pokrajinsko blagajno bodo ustanovili v Ljubljani.

d **Nesreča ne počiva.** V Starem trgu pri Ložu bivajoči posestnik France Mlakar, star 50 let, je med jahanjem padel s konja, ki se mu je splašil. Zlomil si je desno nogo. — Vera Piklova, 46-letna zasebnica na Vrhniki, je padla po stopnicah in si zlomila desno nogo. — Na neki žagi v Dobrem polju zaposleni 52-letni delavec si je pri padcu zlomil levo nogo. — Huda nesreča je v Loškem potoku zadela 15-letno posestnikova hčerko Ljudmilo Knavsovo. Krava jo je brcnila v levo oko in ji ga poškodovala tako močno, da je morala iskati zdravniško pomoč na očesnem oddelku ljubljanske bolnišnice. — Sedlar, 27-letni Al. Prusnik, stanujoč v Vevčah, je bil zaposlen pri stroju. Po nesreči mu je stroj odrezal desno roko v zapestju. — S kolesa je padel in si zlomil desnico 27-letni delavec Karol Blažič iz Stične na Dolenjskem. — Hudo se je pri padcu pobil 58-letni posestnik Fr. Brance z Rakitne in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

d **Pred kratkim je nastal požar** na žagi Fr. Žagarja na Rakeku. Vzlic hitri pomoči vojaštva in drugih gasilcev znaša škoda okrog 80.000 lir.

d **Za navijalce in verižnike.** Zdaj je za vsa kazniva dejanja, ki kršijo protidraginjske in druge, na življenjske razmere se nanašajoče uredbe Visokega komisarja, pristojno vojaško vojno sodišče Višjega Poveljništva Oboroženih Sil Slovenija—Dalmacija, oddelek v Ljubljani. Temu sodišču so bile zdaj odstopljene tudi vse tekoče zadeve, ki so bile prijavljene državnemu tožilstvu, dalje one okrožnega in okrajnega sodišča, ki še niso bile končane s sodbo. Med drugimi je bila izročena vojaškemu vojnemu sodišču zadeva o nakopičenju najvažnejših živil, kakor masti, olja, sladkorja in moke, ki so bila pred meseci zaplenjena nekje v Ljubljani.

NOVI GROBOVI

V Mariboru je umrla inženirjeva soproga Marija Meglič. V Teznem je odšel v večnost 65-letni tesar Ivan Kočijaž. — V Štorah je zapustila solzno dolino 77-letna Marija Handl roj. Bekler. — V Padovi je zapustil solzno dolino cand. medicine Franci Buh. — V večnost je odšel kaplan metliški, g. p. Norbert Klement O. T. — V Borovljah je umrl 72-letni krojaški mojster Josip Ribič. — V Naklem pri Kranju so umrli: Ivana Strupi, Valentin Jerala in Jerica Markovič. — V Ratečah Alojz Roger, mizarjev sin. — V Ratitovcu Francka Žibert; v Slatniku Franc Drobnik. — V Mariboru so odšli v večnost: trgovčeva hčerka Al. Kranjc, zasebna uradnica Olga Schrott in 70-letna zasebnica Barbara Vodopivec. — V Tomišlju je umrl Tone Sladič, posestnik od Sv. Helene v mirnski občini. — V Besnici je na veke zatisnila oči mlada Danijela Janc. — V Zagrebu je zapustila solzno dolino Marica dr. Jenkova, rodom iz Škofje Loke. — V Ljubljani so odšli v večnost: posestnica Karla Gorjan roj. Blaž, soproga tiskarniškega ravnatelja Toni Štrukelj roj. Jnkovič, Marija Gela, Marija Kraljič roj. Kozjek, uslužbenec SK Ilirije Sattler Alojzij, in dvorni svetnik v p. Franc Bonač. Naj počivajo v miru! Preostale tolaži Bog!

d **Nekaj ljubljanskih nezgod.** Kljub zelo živahnemu tramvajskemu prometu, ko so vedno vozovi natrpani, se primeri razmeroma malo nesreč, ko jih je prva leta obstoja tramvaja kronika zaznamovala veliko število. V torek, 15. decembra se je primerila tramvajska nesreča v bližini nekdanjega Bavarskega dvora na Bleiweisovi cesti. Pod tramvaj je prišel 39-letni šofer Albin Skočir, Dobil je notranje poškodbe. — Cirkularka je odrezala 35-letnemu delavcu Martinu Lukežu prste na levici. — V levo roko se je močno vsekala 54-letna Bara Pikljeva, žena šol. upr. v pok. — Z lokomotive je padel in si hudo poškodoval desno nogo 38-letni kurjač Jože Štrubelj.

d **Hrvatski konzulat v Ljubljani** se je preselil iz svojih dosedanjih prostorov v hiši »Hotela Slon« v nove prostore v palači Bata, Ulica 3. maja 1-IV. Stranke se sprejemajo od 10—12. Konzul sprejema od 11—12.

d **Nove prodajne cene za kvas.** Kakor smo obveščeni, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino z odločbo z dne 10. decembra odobril nove prodajne cene za kvas, in sicer 16.50 lir za 1 kg paketiranega kvasa postavno tovarna kvasa. V tej ceni so vključene državna in pokrajinska trošarina ter skupni davek na poslovni promet in embalaža, dočim občinske trošarine niso vključene.

d **Omejitev porabe električnega toka.** Ljubljanska mestna elektrarna naroča vsem strankam, naj z motorji od 16.15 do 19 ne obratujejo in med istim časom nimajo priključenih električnih peči in štedilnikov.

d **Navijalci in verižniki** spadajo v smislu najnovejših oblastnih določil — pred vojno sodišče.

d **Razstavo lepe knjige** so odprli v nedeljo, 13. decembra v prostorih Ljudske knjigarne v Ljubljani.

d **47 predlogov za vknjižbo zastavne pravice** v varnost posojilskih terjatev v znesku 6,450.517 lir je zaznamoval v novembru zemljeknjižni urad okrajnega sodišča v Ljubljani.

d **Združenje kmetovalcev** opozarja kmetovalce, ki so se prijavili za propustnice v svrho obdelave polja, da se čim prej zglasijo v pisarni Združenja in dvignejo dovoljenja.

d **Vincencijeva konferenca** za akademike in srednješolce prosi vse plemenite ljudi za podporo. Darove v denarju ali blagu sprejema Vincencijeva konferenca v Ljubljani, Miklošičeva c. 5, v ponedeljek, četrtek in soboto od 1—2. Številka čekovnega računa je 15.838.

ob 10. zvečer morala umakniti v utrjeno šolo velikanski premoči komunistov, ki sta jih vodila učitelj Lado Ambrožič in Verce iz Žužemberka. Okoli šole se je vnel strašen boj, ki je trajal vso noč in še drugi dan. Fantje v šoli so se junaško branili, medtem pa so komunisti začeli požigati nezavarovana poslopja. Tako so zažgali brez vsakega povoda župno cerkev. Župniku niti Najsvetejše niso pustili vzeti iz tabernaklja. Zažgali so župnišče, ki je bilo docela nezavarovano, zažgali Gnidovčev prosvetni dom. Medtem pa je boj za šolo divjal dalje.

Zjutraj je poveljnik fantov velel svojim junakom, naj obude popolno kesanje, nakar je ukazal izpad iz šole. Sam poveljnik Lojze Zupanič pa je s strojnico iz šole kril fantovski napad toliko časa, dokler ni sam padel. Zunaj se je vnel srdit boj, v katerem je padlo 16 fantov. Partizanov pa je padlo več ko 20, pa so jih komunisti odvlekli s seboj v gozdove, le enega so pustili ležati. Tega so potem Ajdovci skupaj s svojimi fanti sami pokopali, ko je nastal mir.

Značilno je, da so komunisti po boju vso vas, ki je že itak revna, do golega izropali ter v njeni sredi priredili komunistično rajanje med petjem in razgrajanjem. To uničevalno delovanje je vodil sam komunistični komisar in minister dr. Brilej.

Komunisti bi bili radi izropali tudi Škocjan

V torek 14. grudna so komunisti ponoči napadli vas Škocijan pri Turjaku, kjer so najprej hoteli uničiti tamkajšnjo stražo, nakar bi bili izropali vso vas. Toda fantje so se krepko postavili po robu v utrjeni šoli. Partizani so šolo na vse načine naskakovali, da bi jo vzeli, pa so doživeli le izgube. Boj je trajal ponoči in drugi dan do popoldne, ko je prišla pomoč, ki je komuniste pognala v beg. Komunisti so tako bežali, da so pustili na bojišču mnogo mrličev. Med bojem pa so komunistične tolpe v ozadju seveda ropale tiste hiše, kjer se jim je bolj varno zdelo. Tako so izropali kakih 20 kmetov do golega. Nekaterim so celo škornje z nog sezuli. Ko bi bili zmagali, bi bila vsa vas do golega izropana. Tako pa so namesto ropa odnesli s seboj le batine.

»Slovenčev koledar«

smo razposlali na deželo po železnici. Vsak zavoj ima plombo in je natančno stehtan. Pri prevzemu event. razliko v številu in teži takoj reklamirajte!

»Ej, hočete šale zbijati?« je vzkliknil in začel iz nova zabavljati čez svojo usodo, vreme, mraz, nevarnosti in stroške bega, posebno pa čez zlodjevo angleško kuhinjo. »Človek ne dobi v tej prokleti puščavi ničesar jesti, samo surovo kravje meso in v vodi kuhano zelenjavo! Piti seveda tudi nič kot to Worcestereko omako! Jaz pa s svojim katarjem nimam že itak nobenega teka! In te ženske! — same slamnate bilke! Veste, toliko je res, da kar ne morem prebaviti teh Angležev!«

»No, kdo pa ste, gospod?«

»Tudi ne morete pričakovati, da bi jih prebavil,« sem odgovoril vljudno, »saj ste komaj prebavili svojo dano besedo.«

Zasukal se je na peti in mi pokazal obraz, ki ga je skusal narediti sreditega, toda ponovno kihanje mu je to prekrižalo, preden je sploh mogel izpregovoriti.

Porabil sem to priliko in še dodal: »Te jedi sicer še nisem nikoli pokusil, vendar pravijo, da nič kaj ne diši. Ste, gospod, tudi spoznali to?«

Polkovnik se je začudo hitro prebudil iz svoje otopelosti. Niso še izpregovorila druge besede, je že stal med nama.

»Srem vaju bodi, gospoda,« je rekel, »je zdaj čas za Francoza in vojna tovariša, da se začneta pričkati? Gospod le Commandant, vi ste bili hudo žaljeni. Prosim vas, lepo vas prosim, če treba, vam tudi zapovedujem kot višji, da pustite vso reč pri miru, dokler ne bomo na Francoskem na varnem. Zdaj pa še eno vam, mladenič. Ta gospod je vaš višji, tudi ni več mlad« — ob teh besedah bi človek moral videti majorja, kakšen obraz je naredil — »pa recimo, da je prelomil dano besedo. Ne vem, zakaj, vi pa takisto malo veste. Tudi jaz nisem držal dane besede — jaz, polkovnik cesarjev, in zakaj? Dolga leta sem se poganjal za to, da bi me prestavili, pa brez uspeha. Ljudje, ki imajo vpliv v vojnem ministrstvu, se silijo venomer v ospredje, jaz pa moram čakati. Doma mi pa je hči na smrtni postelji, za jetiko mi umira. Zdaj grem, da nazadnje vendar vidim hčer, samo to me skrbi, da sem čakal predolgo. Nič drugega nimam kot hčer, svojega cesarja in svojo čast, in pustil sem svojo čast — pa naj me graja, kdor se upa!«

Njegove besede so mi segle v srce.

»Za božjo voljo!« sem vzkliknil, »ne mislite vendar več na to, kar sem rekel! Dana, častna beseda? Kaj pa je častna beseda proti življenju in smrti in ljubezni? Oprostite mi, prosim, in ta gospod mi naj tudi odpusti! Prosim Boga, da bi videli svojo hčer živo in zdravo!«

»Ta molitev pride prepozno,« je odvrnil polkovnik. Kratki ogenj v njem je zopet ugasnil in ko se je vrnil na svoje prejšnje mesto ob tistem ognju, je iznova izgubil vso prisotnost duha.

Jaz pa se nisem mogel izlahka pomiriti. Ko sem bil izvedel skrbi in nadloge tega starega možaka in videl njegov obraz, sem občutil vso bridkost kesanja. Po vsej sili sem stresel majorju roko — kar si je prav nerad dal — in iz mene so kar vrele prošnje za oproščenje. »Zdaj mi pa dovolita, prosim — ali v tej vražji hiši res ni mogoče, da bi se pobrigali za nas? Kje pa je vendar ta človek, ta Fenn?«

Odhitel sem k oknu in ga hitro odprl. Fenn, ki je pravkar šel doli na dvorišču mimo, je kakor ves obupan vrgel roke v zrak in me milo prosil, da naj stopim vendar od okna proč. Nato je odhitel v hišo in se zdajci prikazal pri vratih naše sobe.

»Gospod!« je zaklical. »Pojdite vendar proč od teh oken. Kako lahko vas vidi kdo s ceste!«

»Dobro, da vem. Za naprej bom prava miš, kar se tiče previdnosti, in duh, kar se tiče nevidnosti. Ampak za ta čas nam za božjo voljo prinesite steklenico žganja. V vaši sobi je vlažno kot v vodnjaku in ta dva gospoda kar umirata od mraza.«

Toliko da sem mu dal denar za to — plačati je bilo treba vse naprej — sem se pobrigal za ogenj. Ne vem, ali sem se lotil z večjo vnemo te stvari ali se je bil premog med tem tako segrel in je prišel njegov čas, vsekakor je kmalu gorel ogenj, da je kar grmelo v kaminu. Svit plamena ob takem deževnem dnevu je poživil polkovnika kot svit sonca. Natočil sem mu kozarec žganja.

»Dečko moj,« je rekel, ko se je zdramil in me nekam sumljivo gledal, »ali pa ste tudi prepričani, da si lahko privoščite?«

Pomiril sem ga v tej reči.

»Potem hvala vam; mene strašno zebe.« Izpil je kozarec in nekaj barve se mu je prikazalo na obrazu. »Še enkrat hvala; gre mi do srca.«

»Še enkrat hvala; gre mi do srca.«

Ko sem naprosil majorja, da si sam postreže, si je natočil z veliko darežljivostjo, in tako je delal ves dopoldan, včasih prosil za oproščenje, včasih pa tudi ne, in še preden so prinesli kosilo na mizo, je bila steklenica videti kaj bedna.

Polkovnik se ni dotaknil jedi, sedel je tam zatopljen v misli in se samo zdaj pa zdaj predramil, da se je zavel okolice in tega, kar smo pričakovali od njega. Vsakokrat pa se je izkazal hvaležnega in dobrohotno vljudnega, da si je na mah osvojil moje srce. »Champdivere, dečko moj, na zdravje!« je navadno rekel. Z majorjem sva bila v minuli noči naredila naporno pot in jaz sem si že mislil, da ne bom mogel vžiti grižljaja, toda vaš imenitni domislek z žganjem me je naredil docela drugega človeka — v resnici, docela drugega človeka. Z vso vnemo se je lotil jedi in si odrezal dobršen kos, toda še preden ga je povžil, je že zopet pozabil na jed, na svoja tovariša, na kraj, kjer je bil in beg, in vse njegove misli so veljale bolniški sobi in umirajoči deklici na Francoskem. To neprestano zatopljevanje v se, pri možaku, ki je bil tako star, bolan in izmučen, da je bil videti le še kopica mrjočih kosti in smrtnih bolečin, mi je seglo tako v dušo, da mi je prešel vsak tek. Brž ko je bilo kosilo končano, je padel v smrti podobno spanje. Z oslabljenimi udi je počival na eni od žimnic, sapa mu je malone zastajala — bil je prava podoba razpada.

Z majorjem sva sama ostala pri mizi. Sicer ne dolgo, toda ta čas je bilo prav živahno. Major je pil kot riba, ali boljše povedano, kot Anglež, kričal, razbijal po mizi, tulil pesmi, se začel prerekovati, se zopet pobotal in napoled hotel metati krožnike skozi okno, ampak za to junaštvo že ni bil več sposoben. Kmalu je spal spanje pravičnega in smrčal kot vojaška godba, jaz pa sem skušal, kolikor mogoče, da bi si pregnal dolgočasni popoldan.

Prejšnjo noč sem bil spal v dobri postelji, zavoljo tega nisem bil zaspan in tako nisem mogel nič drugega, kakor da sem hodil po sobi gor in dol, vzdrževal ogenj in razmišljal o svojem položaju. Primerjal sem včerajšnji dan in današnji — prej je bila varnost, udobnost, veselost, gibanje po svežem zraku in prijetne krčme ob potu — zdaj pa dolgočasje, nemir in pomanjkanje. Srce mi je upadlo in taval sem sem in tja. Premišljeval sem, ali ne bi šlo, da bi jo skrivaj potegnil dalje in hodil sam dalje kot do sedaj. Toda polkovnik mi je bil na poti. Sicer ga še nisem dosti poznal, toda zdelo se mi je kot možak z otroškim srcem, take nedolžnosti in vljudnosti, ki jo človek najde samo pri starih duhovnikih in vojakih, in razen tega skrušen pod pezo let in skrbi. »Champdivere, moj dečko, na vaše zdravje!« mi je šepnil nek glas na uho, jaz pa sem se sklonil nazaj — malo je reči, ki sem jih bolj vesel, če mislim nanje nazaj, kot to.

13.

Potovanje v vozu

Težko je bilo zbuditi moja tovariša. Zraven ognjišča smo izpili še lonec čaja, nato pa so nas skrivaj kot zločince spustili na hudi nočni mraz. V tem času se je bilo vreme izpremenilo; dež je prenehal in sledil mu je oster mraz, in ko smo krenili v okraj, nam je sijala luna nad glavo.

Notri v pravcati mučilnici tega voza je stala klop, na katero smo sedli, in vrata so zaklenili za nami. Obdajala nas je najbolj črna, dušeča tema in kmalu smo čutili, kako smo se oprezno peljali z dvorišča. Opreznost in previdnost je bilo naše geslo vso noč, in to nam je olajševalo našo bednost, kajti med vso vožnjo, ki je trajala večji del tistega dneva in vso naslednjo noč in ki je često šla v hitrem diru po pravcatem labirintu strašnih podeželskih cest in stranskih potov, smo se na naši klopi tako pretresali in butali ob streho in stene voza, da smo bili na koncu vsake etape (dela pota) v pomilovanja vrednem stanju. Tu pa tam smo se tudi ustavili, kar smo pozdravili kot odrešenje. Voz se je večkrat pogreznil v blato, enkrat se je celo prevrnil, da smo morali izstopiti in kočijažu pomagati. Včasih so tudi opešali konji, kakor takrat ko sem prvikrat nameril na voz, in v takem primeru smo morali stopati v mrazu ali po blatu vzporedno voza, dokler niemo ob prvem svitanju dneva ali v bližini kake kmetije izginili v svoji ječi kot duhovi. Ko smo se prvikrat ustavili, smo ležali šest ur v nekakem skednju, ki je samoten stal na neki borni, močvirnati zeljnati njivi. Ko smo počivali drugič in proti polnoči še tretjič, smo na goli pustinji stopili iz voza, zanetili ogenj ob nekem trnjevem grmovju, da bi se malo pogreli, in použili kot berači malo kruha ali košček slanine, da bi potem spali z nogami obrnjenimi proti ognju.

Ves ta čas nisem imel niti enkrat vzroka, da bi količkaj izpremenil svoje prvotno mnenje o polkovniku. Stari častnik se mi je zdel takrat in se mi je zdel tudi zdaj kot sol zemlje. Hiral je in on se je zavedal tega, a vendar se ne spominjam, da bi mu le ena razburljiva, slaba ali nepotrpežljiva beseda prišla čez ustnice. Nasprotno se je venomer trudil, da bi bil uslužen, in kadar je v razgovoru tudi prešel na druge reči, je vedno ostal velikodušen, star vojak dobrega srca, zvest svojemu cesarju do zadnjega.

Pobegli ujetnik

Prav kmalu mi je upadlo vsako upanje, da bi on kdaj dospel živ do bolne svoje hčere. Storil sem zanj, kar sem mogel — negoval sem ga, pokrival, čul pri njem, ko je spal in ga po nevarnih potih marsikaterikrat podpiral z roko. »Champdivere,« je rekel, »vi ste do mene kot sin, res kot sin.«

4*

Okrog sosedov

s **Obče nižje srednje šole** se od sedaj dalje imenujejo v NDH meščanske šole.

s **Vsak bo moral dokazati, kako je prišel do premoženja.** V raznih hrvatskih krajih in mestih so še nadalje vsako nedeljo in praznik večja zborovanja, na katera prihajajo posamezni ministri in poročajo o delu vlade NDH ter o notranjem in zunanjem političnem položaju. Na zborovanju v Bukovi je med drugimi govorniki nastopil tudi notranji minister dr. Nikšič. V svojih izvajanjih je najprej nastopil proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom NDH ter zatrjeval, da si Hrvati sami urejajo državo tako, kakršno hočejo imeti. Navzoče zborovalce je opozarjal tudi na žrtve, ki jih mora danes vsak doprinašati, ker mora biti korist poedinca podrejena koristi skupnosti. Zato bo hrvatska vlada od vsakega Hrvata tudi zahtevala položitev računov. Po ministrovi napovedi je hrvatska vlada namreč že pripravila zakonsko odredbo, po kateri bo moral vsak dokazati, kako je prišel do morebitnega premoženja po 10. aprilu.

s **Smrt v tovarni.** V Šmartnem pod Šmarno goro je umrl Jože Francl, ki je bil že 17 let kurjač v tekstilni tovarni v Gamelinah. Pri vožnji s kolesom je zadel v drugega kolesarja in se poškodoval. Mislil je, da ni nič hudega, vendar se mu je zdravje začelo hitro slabšati. Ko je bil prepeljan na Golnik v bolnišnico, je bilo že prekasno in ga niso mogli več rešiti.

s **Da bi se ohranila narodna noša,** bodo v decembru in januarju v vseh večjih spodnještajerskih krajih nudili posebna filmska predavanja. Časopisje poudarja, da imajo Spodnještajerci prav lepo nošo in so lahko ponosni nanjo.

s **Zidanje nove cerkve.** V Kustošiji pri Zagrebu grade sodobno cerkev, ki bo posvečena blaž. Nikoli Taveliču. Za zidanje cerkve je dala hrvatska vlada na razpolago potreben les in železo, zagrebški nadškof dr. Stepinec 1,200.000 kun, zagrebška občina pa 250.000 opek. S tem pa stroški za postavitev novega svetišča še ne bodo pokriti ter je zato odbor za zidanje cerkve pričel po Hrvatski z veliko nabiralno akcijo.

s **Proslava praznika sv. Barbare.** Ono soboto in nedeljo so vsi spodnještajerski verniki proslavili praznik sv. Barbare. Povsod so se rudarji zbrali na zborovanjih in počastili spomin mrtvih tovarišev. Ob tej priložnosti so bile mnogim zaslužnim rudarjem razdeljene tudi častne diplome in denarna darila.

s **V zadnjih bojih na vzhodnem bojišču je padel** za Nemčijo 27-letni Adolf Baumgarten, eden izmed najmlajših nemških amaterskih bokserjev.

s **Glavnico bo zvišala** od 5 na 10 milijonov kun Hrvatska poljedelska banka v Zagrebu.

s **V korist novih hrvatskih podjetij,** ki se bavijo z iskanjem in raziskavanjem ležišč tekočih in trdih goriv, je pristojna oblast dala olajšavo za 15 let v pogledu nekaterih neposrednih davkov, nadalje so ta podjetja oproščena dajatev pri uvozu strojev in drugega materiala.

s **Vsak moški nad 18 let** bo dobil 1. jan. 1943 na Hrvatskem nakaznico za tobak in tobačne izdelke.

s **Železne pluge za srbsko kmetijstvo** je začela izdelovati tvrdka Vistad v Valjevu. Te dni je že dobavila prve komade.

s **Za gradnjo novih šol** je Hrvatska od ustanovitve neodvisne države izdala 76 milij. kun.

s **Ogenj je izbruhnil oni dan** v kartonažni tvornici v Zagrebu. Škode okoli pol milij. kun.

s **Nemška materinska narodnostna skupina v Belgradu** je pred dnevi odprla v mestu materinski dom. V njem ima svoje prostore tudi posvetovalnica za nego dojenčkov ter podporna akcija »Mati in otrok«.

Iz raznih krajev

ŠT. VID PRI STIČNI

Zastopnik časopisov »Slovenca«, »Slov. doma« in »Domoljuba« za našo faro je Kristan Alojzij, posestnik in zidar, Glagovica 16, p. d. Birt. Glede naročnine, oglasov itd. se obračajte nanj. V prihodnjih dneh vas bo tudi obiskal na domu, da boste lahko obnovili naročnino. Število naših časopisov ne sme pasti, ampak še zrasti, saj je cena listom majhna glede na druge cene. Pri našem zastopniku lahko naročite tudi »Slovenčevo knjižnico« in druge naše liste. Ob nedeljah in praznikih bo pobiral naročnino pri »Avscu«. — Zrelost in vrednost naroda se presoja po branju. Naročajmo in podpirajmo krščanski tisk!

3*

NAŠI VELIKI MOŽJE

Dragotin Kette

Dragotin Kette je bil Notranjec in se je rodil 1876 na Premu. Njegov oče je bil organist in učitelj, mati pa je zgodaj umrla. Zato je imel na vzgojo mladega Dragotina oče posebno velik vpliv, kot na Cankarja njegova mati. In kakor je Cankar v svojih delih poveličal svojo mater, tako je posvetil več pesmi Kette svojemu očetu, tudi še po njegovi smrti mu je zapel prelep sonet: Na očetovem grobu. Leta 1888. je dal oče sina v Ljubljano v gimnazijo, pa ga je po treh letih vzel iz nje in ga dal na učiteljišče, da bi prej prišel do službe, ker je očetu takrat šlo precej slabo. Medtem pa je oče umrl in sorodniki so Ketteja zopet premestili na gimnazijo, da bi postal duhovnik. Od leta 1891. je bil Kette član književnega društva Zadruga. V tem društvu se je Kette posebno odlikoval kot izvrsten ocenjevalec svojih del in del svojih tovarišev: Cankarja, Župančiča in Murna. Bil je najzrelejši duh med vsemi. Ko je bil l. 1895. Cankar iz Zadruge izključen, je Kette iz ljubezni do tovariša tudi sam izstopil. Zaradi nekih precej ostrih pesmi je bil Kette naslednje leto izključen iz ljubljanske gimnazije in je zato odšel v Novo mesto. Tu je njegova pesniška duša dobila posebno ugodna tla: lepo idilično mesto in prelepa dolenjska pokrajina sta navdihnili pesnika, da je ob mirni Krki zapel mnogo pesmic, da omenim samo ono, ki jo tako lepo pojo naši fantje: Noč trudna molčí... Tudi v Novem mestu je Kette ustanovil književno društvo Zadrugo in sam marljivo študiral ne samo gimnazijske predmete, marveč še prav posebno izven šole italijanščino, angleščino, ruščino in vneto prebiral stare grške in latinske pesnike. Leta 1898. je napravil zrelostni izpit v Novem mestu, a ker je bil že leto prej potrjen k vojakom, je po maturi namesto na vseučilišče odšel služit vojake v Trieste. Tamkaj pa se je močno prehladil in si nakopal jetiko. Leta 1899. je prišel zopet v Ljubljano in tu v stari Cukrarni še istega leta v aprilu umrl. Na smrtni postelji je Kette izročil svojemu prijatelju pesniku Antonu Aškercu zbirko svojih pesmi in ta jih je dve leti nato izdal s primernim uvodom, leta 1940. pa smo dobili novo prireditev Kettejevih pesmi z uvodom prof. dr. Koblarja Franceta.

Temelj Kettejeve književne izobrazbe in njegovega pesniškega pogona tvori kraška zemlja, kjer se je rodil, in očetovo vodstvo po materini smrti, dalje njegovo zanimanje za tuje jezike in besedne umotvore v njih, končno pa Aškerc s svojim realizmom. Moderna nova romantika je pač tudi vplivala nanj, ali Kette je bil močan, krepak duh in nikoli ni zablodil v kako romantično sanjarjenje. Mnogo se je Kette učil pri velikih pesnikih Puškinu, Lermontovu, Koljcovu, Byronu in Mickiewiczu, izmed slovenskih pesnikov pa je nanj največ vplival Prešeren, nekoliko pa tudi Jenko in Levstik.

Kettejeve pesmi so predvsem čustvene in miselne, pa tudi nekaj pripovednih je zapel. Njegova miselna lirika se izraža posebno v sonetu, kakor se jih je naučil pri Petrarki in Prešernu, a jih je nekoliko moderniziral. V sonetih se je Kette za Prešernom pri nas najviše dvignil, le žal, da je moral tako zgodaj — komaj 23 let mu je bilo — že v grob. Kettejeva pesem je zelo vesela in živahna, včasih kar razposajena, torej popolno nasprotje prijatelja Murna pesmi. Miselna pesem njegova je zelo globoka in zgodaj dozorela.

Kette je bil poleg Murna najtesneje navezan na domačo slovensko zemljo. Poleg odličnih pesmi čustvene vsebine imamo izpod njegovega peresa tudi mnogo basni in drugih vrst mladinske pesmi, tudi legende in uganke je pesnil. Kdo ne pozna njegove Legende o skopulji z nogavico? Prav tako ste že gotovo brali njegove basni, posebno tisto o palčku in orlu, o krtu — modrijanu itd.! S temi in drugimi mladinskimi sestavki v stihu in prosti besedi je Kette sodeloval pri naših mladinskih listih Vrtcu in Zvončku.

Tudi s prevajanjem se je bavil Kette, zlasti iz latinskega velikega pesnika Horaca, iz nemškega največjega pesnika Goetheja je prevedel del Fausta itd.

Sicer je kot pisatelj napisal Kette mnogo člankov, razprav, črtic, basni in legend. Veliki ljubljanski potres leta 1895. o veliki noči je opisal Kette v resno šaljivi obliki pod naslovom Pravljica o potresu. In tudi z dramatiko se je bavil ter napisal igrico Naši dijaki. S svojimi pesmimi pa je največ sodeloval v devetdesetih letih v listu Ljubljanski Zvon. Njegovo ime bo med pesniki iz naše moderne zmerom ostalo zapisano kot zelo pomembno.

Cenjenim bralcem našega lista!

Za hrvatsko državo:

Vljudno sporočamo, da se za vsa naročila glede »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Slovenčevega koledarja« in »Slovenčeve knjižnice« blagovolite obračati na tvrdko »Pres Import«, Kataničeva 3, Zagreb.

Od 1. decembra dalje bo cena »Slovenca« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike pa mesečno 83 kun, s ponedeljskim »Slovenskim domo« vred pa 96 kun.

Cena »Slov. doma« v nadrobni prodaji 3 kune, za naročnike mesečno 53 kun.

Cena »Domoljuba« v nadrobni prodaji 4 kune, za naročnike celoletno 110 kun.

Cena »Bogoljuba« posamezna številka 4 kune, celoletna naročnina 45 kun.

»Slovenčev koledar« za leto 1943 za naročnike »Slovenca«, »Slov. doma«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Obiska« ter »Slovenčeve knjižnice« 100 kun, za nenaročnike imenovanih listov pa 140 kun.

Cena posameznim broširanim knjigam »Slovenčeve knjižnice« 50 kun;

v polplatno vezanim knjigam 75 kun;

na boljšem papirju v celo platno vezanim knjigam 125 kun.

Naročnina vsega letnika »Slovenčeve knjižnice« (t. j. 36 knjig) 1100 kun za broširane knjige;

2300 kun za v polplatno vezane, in

3500 kun za na boljšem papirju v celo platno vezane knjige.

ZA SRBIJO VELJAJO ISTE CENE V DINARJIH.

»Slovenčev koledar« v vsako hišo! Ima pestro vsebino in veliko slik! Stane samo 20 lir.

KRALJIČEK

Ljudska povest. Podomačil France Premrl.

I.

Sončnega septemberskega dne je s Svete gore navzdol hodil čuden par. Oba — mož in žena — sta bila zjutraj v svetogorskem svetišču poročena in sta bila zdaj na poti na postajo, da se odpeljeta od tu domov na Gorjansko. Po zananjosti sta se novoporočenca izvrstno podala drug k drugemu; kajti videti sta bila iste starosti, bila sta enako velika in tudi po lepoti sta se lahko kosala. On je imel ogljenočrne lase in ravno take oči, ona sivomodre oči in svetlorjave lase, in v obeh postavah se je razodevala mladostna svežost, dasiravno je vsakdo izmed njiju že štel trideset let. Navzlic vsemu pa se je čutila med obema neskladnost, ko sta tako korakala v prazničnih obleki, držeč se pod pazduho. Mož je imel zelo omahljivo hojo, je kinkal z glavo, se venomer spotikal z nogami in vlekel in zanašal ženo, ki ga je s težavo vodila, z ene na drugo stran poti.

»Za božjo voljo, Lovre, ti si pijan ko muha!« je vzdihnila žena.

Prešerno se je zasmejal in nato zapel s hripavim tenorjem:

»En kozarček al' pa dva, to nam korajžo da.«

»En kozarček al' pa dva...«

»Lepo te prosim, Lovre, bodi tiho. Ljudje se ozirajo od vsepovsod s travnikov na naju.«

»Ljuba Fri- Fre- Francka, pusti jih, naj gledajo. Zakaj imajo pa oči? Na poročni dan je treba biti vesel.«

»Ali ne veš več, kaj si mi obljubil?«

»O pač... že vem, kako — kaj je rekel župnik. Samo spomniti se ne morem.«

»Da bi ne smel toliko piti.«

Najlepši dan svojega življenja se pač mora pri- pro- praznovati.«

»Drži se vendar pokonci in hodi ravno!«

»Lo- la- ljuba Francka, pusti me, da malo počivam... Moja glavca je zaspana, moja posteljca postlana... Bog mi svojo daj pomoč, ljuba ženka, lahko noč!«

Še preden mu je mogla ubraniti, se ji je izvil iz roke in se ulegel na ledino poleg ceste tik pred vasjo.

»Za božjo voljo, Lovre, ne uganjaj budalosti,« ga je prosila, »vstani, sicer se odpeljem sama domov. Ne delaj mi take sramote.«

Pijani mož pa se je zleknil po tleh, kot je bil dolg in širok, zaprl oči in blebetaje pel:

»Svetlo sonce se je skrilo,
vse na svetu potihnilo;
vse odeva tiha noč,
da zaspati nam je moč.«

Nato je položil glavo na brežino in je že zasmrčal.

Kmet, ki je delal sto korakov vstran na njivi, je pritekel zraven in vprašal:

»Kaj se je pa zgodilo? Ali je temu človeku slabo?«

Žena je jokajoč odkimala z glavo.

»Oho, kaj pa je to?« se je zasmejal kmet, ko je zagledal šopek na suknjiču spečega in zapazil njegovo pokojno dihanje: »ta bolezen ni prav nič nevarna. Samo bi ne smela priti na poročni dan.«

»Kar tu naj ostane, jaz grem domov,« je komaj spravila iz sebe žena, vsa žareča od sramu.

»Odkod ste doma?«

»Od tam, kjer je moj dom.«

Ošinila je še s prezirljivim pogledom smrčečega moža in je potem odhitela, ne da bi se še ozrla, po cesti navzdol. Uro pozneje je bila že v mestu, kjer je na postaji pričakovala svojega okajenega moža. Jeza in žalost, užaljena ljubezen in prizanesljivost, strah in trma, vse to se je hudo borilo v njenih prsih; zmagala je na slednjič trmasta odločnost. Od vsega početka hoče in mora pokazati vetrnjaku, človeku brez volje, svojo odločnost, sicer bodo poslednje reči od prvih. Zato se je odpeljala, ko ni bilo moža do večernega vlaka, sama domov.

Takega poročnega dne bi si Krajnikova Francka niti v najtežjih sanjah ne predstavljala. Bila je najmlajša hči rajnkega krojaškega mojstra Krajnika na Gorjanskem in bi se po njegovi smrti lahko večkrat poročila; pa ostala je pri materi, da je vodila z njo naprej krojaško obrt. Ko je po petih letih tudi mati umrla, je lepa Francka, kot so jo imenovali, sprejela ženitveno ponudbo že malo poznega snubca, štirideset letnega urarja Jerneja Gabrščka, nekoliko mrkega, pa bogatega moža, in mu je dala obljubo za zakon, samo izgovorila si je eno leto odloga. Medtem ji je začel dvoriti čevlar Lovre Kragelj iz Volč, vesel, vedno smejoč in pojoč mladenič, in Francka se je zaljubila vanj. Ni ji sicer ugajalo lahkomišljeno obnašanje čevljarjevo, ki je nerad in malo delal, tem raje pa pel, godel in burke uganjal po gostilnah in si s svojim nestadnim značajem pridobil čisto primeren vzdevek »Vetrnjak«. Ko ga je zaradi tega Francka resno posvarila, se je Vetrnjak nagloma spreobrnil, je zašel malokdaj več v gostilno, krotil svoj doneči tenor in prešerni smeh, tolkel po podplatih od ranega jutra do pozne noči in varčeval kot čebela. Tako se je zadržal več kot pol leta in lepa Francka je bila po tem čisto preslepljena. Prelomila je besedo, dano urarju Gabrščku, in se poročila vkljub vsem svarilom z lepim, veselim Vetrnjakom. Temu je postal postni čas že davno neznosen in takoj po poroki je naredil z njim slovesen zaključek. Ko je v gostilni na Sveti gori, kjer sta si naročila kosilo, zagledal kitaro, je hlastno segel po glasbilu. In potem je igral in prepeval brez prestanka, pesem za pesmijo mu je žuborela iz grla in izpod prstov, ena bolj vesela in živahna od druge. Zraven je pa vztrajno močil suho grlo z rujno briško vinsko kapljico. Pri tem ni pomagal noben opomin in tudi ne trdno kujanje Franckinо; ni mogel drugače, kot da se odškoduje za dolgo pogrešano zabavo. Polagoma je postajal Bric močnejši od Vetrnjaka in zlezel mu je tako pod klobuk kot že živ dan ne. Dasiravno ga je Francka na pol z gore zvesto podpirala in vzdigovala, ga je vendar zahrbtni Bric slednjič zmagal in ga položil v travo in ga zazibal v sladko spanje, medtem ko ga je njegova komaj poročena žena nezvesto zapustila.

Sonce je že zašlo, ko se je zaspanec prebudil na brežini ob cesti. Dolgo časa se ni mogel domisliti, kje je. V možganih je bila še megla, vendar se je začelo jasniti. Polagoma so mu oživljali spomini in nato mu je stopil pred oči ves potek dogodkov od ranega jutra do ene ure popoldne. Kaj se je zgodilo po eni uri, se Vetrnjak nikakor ni mogel več domisliti. Tu se je na pol dvignil in iskajoč obračal glavo v vse smeri. Ko ni bilo nikjer ne duha ne sluha o njegovi novoporočeni zakonski polovici, je začel sam s seboj sledeči dvogovor.

»Lovre — Lovrenc Kragelj — ti si lopov!«

»Kdo pravi to? Tožil bom vsakogar za razžaljenje časti, kdor si mi upa kaj takega zabrusiti v obraz.«

»Čevljar, rečem ti to še enkrat. Če se kdo na svoj poročni dan tako opije, da ne ve sam zase, in zapusti svojo dobro, lepo ženo, s katero je poročen komaj par ur, kaj je pač drugega kot lopov.«

»Jaz nisem zapustil Francke, pač pa ona mene.«

»Prav je imela, ti Vetrnjak brez časti. Ne prenesla bi sramote, da bi sedela cele ure zraven pijanca in da bi jo vsak mimoidoči človek vprašal, ali je ta klada njen mož.«

»Lovre, če zineš še eno besedico, te primem za ušesa. Premlatim te kot snop slame.«

»Vetrnjak, ne bodi tako nasilen. Midva se ne bova prepirala in si skočila v lase. Pomiriva se in pobotajva in pojdiva v gostilno, morda najdeva tam izgubljeno stvar.«

»Jaz nisem zapustil Francke...«

Vstal je in jadrno odkorakal v dolino, kjer je zavil v prvo gostilno. Tam sicer ni našel pogrešane ženice, pač pa tri vesele vinske bratce, ki so prepevali ob spremljevanju harmonike. Tu je prišel Vetrnjak ravno prav. Brž se je pridružil postopačem in prepeval in se šalil, da so se ga že vsi naveličali poslušati in ga je krčmar odvedel v spalnico. Naslednje jutro je bilo Vetrnjaku vendar nekoliko tesno pri srcu. Pozvedoval je po vasi in mestu, po svoji pobegli zakonski družici, pa je ni mogel nikjer najti. Tako se je vrnil drugi dan zvečer kot vdovec domov, kjer so ga sosedje s smehom spremljali in mu razodeli, da je njegova srčna izvoljenka na stanovanju pri svoji poročeni sestri v Bači. Tedaj je napisal Francki sladko pisemce, kjer jo je ponižno in skrušeno prosil, naj mu milostno spregleda in odpusti njegove neredности in naj ne loči za vedno tega, kar je Bog za večno zvezal. To pismo je bilo brez vsakega uspeha, ravno tako drugo. Šele ko se je podal Vetrnjak v Bačo in je še enkrat na pol smejé, pol jokáje, pol pojoč, pol govoreč priznal svojo krivdo, tudi slovesno pred pričami obljubil, da bo začel novo življenje in da se bo odločno izogibal vseh slabih priložnosti, se je Francka vdala in šla z njim na dom. Vkljub malo dobrega obetajočemu začetku je šlo življenje v zakonu še dovolj v redu. Sicer ni držal Vetrnjak svojih obljub do pike natančno, kajti popival in prepeval je po gostilnah slej ko prej; toda toliko je Francka vendar dosegla, da jo je poslušal in od sedmih dni v tednu samo enega presedel v gostilni, sicer pa marljivo izvrševal svojo obrt in služil lepe denarce.

Točno eno leto po čudni poroki so dobili v hišo čvrstega, zdravega princa; tedaj se ni Vetrnjak od samega veselja cel teden dotaknil nobenega čevljarskega orodja. Samo po sebi umevno se mu je zdelo, da se mora dečko imenovati po očetu Lovrenc. Temu pa je odločno ugovarjal Boltarjev Janez, po domače »Brbljač« imenovan, ki je bil s čevljarjem pri gostilniški mizi zvest prijatelj in ga je ta povabil za botra.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

2'

ZA FANTE OD FARE

IZ DNEVNIKA SPORTNIKA TOMAŽA

Božič v tujini

Ko so študentje odpotovali na božične počitnice, je ostalo v akademskem domu samo nekaj inozemcev. Tu je bil Albanec Gogo, Japonec Miura, trije Kitajci, trije Bolgari, Šved Ekstroem in Slovenec Tomaž. Japonec Miura se ni kaj prida zmenil za božično razpoloženje, ki se je z vsakim dnem stopnjevalo. Sploh je bil Miura človek svoje vrste: edino, kar ga je veselilo, je bilo plavanje na dolge proge in pa gozdni teki. Posebnih uspehov res ni dosegel, bil pa je tako vztrajen in neugnan, da so zbijali tovariši marsikatero šalo na njegov račun. Da ga bodo ustrelili, so se šalili, kadar ni mogel ali hotel jenjati s tekom. Ta pa se je samo prijazno smehljal in se poganjal kakor srna v gozdu.

Tudi Kitajci niso bili primerna družčina za praznovanje božičnega večera. Tomažu sta preostala samo še Šved Ekstroem in Albanec Gogo. Prvi je bil protestant, drugi pa pravoslavne vere. Skupno jim je bilo samo to, da bodo šli takoj po praznikih na Tirolsko na smuški tečaj, v ostalem pa je praznoval vsak po svoje. Ekstroem se je preoblekel v smoking in odšel v švedsko društvo, kjer so božičevali z veselo prireditvijo in s plesom, Gogo je bil povabljen k neki nemški družini v mestu, Tomaž pa si je oskrbel vstopnico za polnočnico v cerkvi svete Hedvige. Čudno se sliši, da je bila za to potrebna vstopnica; je pa res, zakaj naval k polnočnici je bil navadno tako velik, da so vpeljali vstopnice, ki so jih delili rednim obiskovalcem cerkve v adventu.

Na biljo zjutraj je bil Tomaž prijetno presenečen. Dan za dnem je čakal na denarno pošiljko iz domovine za smuški tečaj; vse bi bilo pokvarjeno, če ne bi bilo tako potrebnega denarja za vožnjo in za življenje na 14 dnevnem smuškem tečaju v Berwangu na Tirolskem. Tako pa je pravočasno potrkal na Tomaževa vrata prijazen pismonoša in mu izročil ček za 150 mark. Kar celo marko je izročil možu, ki mu je prinesel tako razveseljivo pošiljko.

Odhitel je v mesto, kjer je v banki vnovčil ček, potem pa si je ogledoval velemestni božični sejem in bogate izložbe. Tudi slaščic si je nakupil in sadja, da ne bi sedel na sveti večer pri prazni mizi. Tako je sklenil, da ne bo prodajal otožnosti in domotožja, pač pa si bo pripel smuči na noge in zdirjal v gozd, kjer bo počakal večera. Na klancih Grunewalda je našel družčino smučarjev, ki so se učili smuka in kristijanije vse do zgodnjega večera, potem pa so odhiteli domov, kjer jih je čakalo božično drevo z gorečimi svečami, pa prijazno omizje svojcev. Tomaž je ostal sam. Tega se ni mogel ubraniti, da ne bi mislil na zvon sv. Marjete, ki se je zazibal v zvoniku in oznanjal župljanom, da se približuje ura velikega praznika. V duhu ga je tudi Tomaž slišal in še enkrat obudil željo, da bi jim bilo doma ta večer res tako toplo pri srcu, kakor je pisal v pismu, ki ga je odposlal pred štirim dnevi.

Ah, kako lepo je bilo v gozdu! Povsod je ležala tanka bela odeja, tudi drevje je bilo obloženo z mehkimi blazinami, smuči pa so drsele z lahkoto in so komaj slišno šumele. Ko se je vračal proti domu, je zagledal skoraj pri vsakem oknu prijazno božično smreko, okrašeno s svečami in krhkim pecivom. Doma se je najprej okopal in preoblekel, potem pa si je postavil na mizo najboljše dobrote, ki jih je hranil v skrinji in še tiste, ki jih je kupil dopoldne v mestu. Iz hišnikovega stanovanja se je razlegal hreščeč gramofon. Tomaž pa si je privoščil še nekaj, kar je bilo v tujini posebno prijetno: dva zvezka »Mladike« si je prihranil za božični večer in jih bral.

Ob enajstih je krenil k podzemski železnici, ki ga je odpeljala v središče mesta, k cerkvi sv. Hedvige. Tam je bil že velik naval in se je le s težavo preril notri. Kaj ti pomeni cerkev, to čutiš šele v tujini; tam je vonj po kadilu, pred tabernakeljnom gori lučka, ljudje so zbrani in molčeči, duhovnik bere znano mašo, orglje zvenijo podobno, kakor doma. Košček domovine najdeš v cerkvi, pa če tudi si tako daleč od farnega zvona! Ko je Tomaž slišal pesem s kora, ki so jo peli po isti melodiji kakor doma v Šmarjeti, ga je ganilo. Pozabil je na tujino in se poglobil v misli, ki družijo ta večer vse kristjane v enem samem veselem oznanilu: Dete nam je rojeno...

Po polnoči ga je čakala dolga pot nazaj. Vlak podzemske železnice ni več vozil in tako je moral prehoditi peš vso pot, za katero potrebuje vlak skoraj tri četrt ure. Nič zato, saj je polnočnica samo enkrat v letu.

Na sv. Štefana je vzel nahrbtnik na rame in smuči v roke ter odkorakal proti postaji, odkoder je krenil naravnost na Tirolsko. O tem pa prihodnjič.

PRAVNI NASVETI

Stanovanjska krza. L. I. N. Po sedaj veljavni stanovanjski zaščiti, ki velja do 31. dec. 1942, če ne bo medtem podaljšana, sme hišni lastnik odpovedati najemniku stanovanje, če ga potrebuje za svojo omoženo hčer. Če je k vašemu hišnemu gospodarju pribežala hči kot begunka in se je medtem poročila, je njen oče upravičen, da ji da posebno stanovanje v svoji hiši in zato vam je smel odpovedati stanovanje. Ni važno, če, kakšno in koliko pohištva ima hči, ali pa, če ima pri sebi tudi še kakšne druge sorodnike (teto). Tudi ni važno to, da je trenutno mož hčerke proti svoji volji odsoten z doma. Hči je pač poročena in stanovanjska uredba ji zato prizna pravico do posebnega stanovanja v očetovi hiši.

Preprečevanje stekline. Izdana je odredba za preprečitev razširjanja stekline. Lastniki psov morajo z vso skrbnostjo preprečevati možnost, da bi psi z ugrizom ali kakor koli drugače poškodovali osebe ali živali. Zunaj stanovanj morajo zaradi tega biti psi na vrvici ali imeti primeren in čvrst nagobčnik. Klateče se pse in mačke je treba, če jih zaradi nedostatka primernih sredstev ni mogoče ujeti brez nevarnosti, pobiti, po potrebi s pomočjo organov javne varnosti, ki smejo v ta namen uporabljati strelno orožje. Kršitelji teh predpisov bodo kaznovani.

Povečanje kazni za zločine. Zaradi strožjega zatiranja kaznivih dejanj so izdani predpisi o povečanju kazni za zločine, ki so jih zločinci storili izkoriščajoč okolnosti, povzročene po vojnem stanju. Tako se zločini, ki so se po sedanjem kazenskem zakonu kaznovali z dosmrtno ječo, sedaj kaznujejo s smrtno kaznijo. Za druge zločine se pa kazen, kakor jo določa zakon, podvojuje. Težje zločine sodi vojno sodišče.

Prijavljanje tujcev. Po izdanih predpisih se morajo vsi tujci, to je oni, ki niso naši državljani, v 24 urah po prihodu v našo pokrajino osebno zglasiti pri oblastvu javne varnosti kraja. V občini Ljubljana se je treba zglasiti pri Kr. kvesturi, v drugih občinah pa pri uradu javne varnosti, če tega ni, pa pri občinskem oblastvu. Isto obveznost imajo tujci, kadarkoli prelože svoje bivališče iz ene občine pokrajine v drugo.

Poroštvo. A. L. Š. Poroka je mogoče priloma šele tedaj tožiti na plačilo dolga, za katerega je prevzel poroštvo, kadar glavni dolžnik na upnikov ali sodni ali izvensodni opomin ni izpolnil svoje obveze. Ni pa potrebna poprej tožba proti glavnemu dolžniku.

Preložitev poti preko travnika. Z. R. I. Več posestnikov vozi preko vaše parcele naravnost na občinsko cesto. Radi bi vožnjo prepovedali ali pa pot preložili na ožji konec parcele, ker vam v sedanji smeri, ki je na širšem koncu, delajo z vožnjo občutno škodo. Zanimate se, ali bi smeli brez nevarnosti, da se zapletete v pravdo, pot zapreti ali vsaj preložiti. — Vsaka zemljiška služnost mora služiti koristnejšemu in udobnejšemu uživanju gospodujočega zemljišča. Če imajo posestniki, ki vozijo preko vaše parcele tudi bližo na občinsko cesto, kakor drugje, ali če je morda ta pot brez klancev, ali sicer boljša kakor druga, je po našem mnenju služnost upravičena. Zato bi bilo zaprtje poti precej kočljivo in nevarno, da pravdo zgubite, če bi vas prizadeti tožili. Kar se pa tiče preložitve poti, je pa ta mogoča, če s preložitvijo koristnost in udobnost vožnje za služnostne upravičence, odnosno njihova zemljišča ne bo zmanjšana. Vsekakor bo pametno, če se z upravičenci pomenite, preden kaj ukrenete.

Vožnja s tricikljem. V. J. Prejeli ste dovolilnico za vožnjo s tricikljem in vprašate, ali se smejo s to dvokolnico voziti tudi člani vaše družine. — Iz dovolilnice same je razvidno, kdo se sme voziti. Saj obsega le osebne podatke tistega, komur je bilo dovoljenje izdano. Zato se sme voziti le tisti, ki mu je bilo to dovoljeno, ne pa tudi člani njegove družine, če nimajo vsak svoje dovolilnice. Če bi se kdo vozil brez dovolilnice, bo kaznovan in se mu zapleni tricikelj.

V rožah je zdravje

Za vlivanje vzamemo vedno steklenico z močnim vratom, jo napolnimo z zdravilom in potisnemo v gobec od strani, tam kjer se jenjajo zobje. Ko vlivamo, držimo živali glavo pokonci. Če se živali zaleti, prenehamo z vlivanjem, spustimo glavo in počakamo, da se žival odkašlja. Nekateri vlivajo zdravila skozi nosnice, kar pa je pravo mučenje živali.

Topli obkladki pa se napravljajo tam, kjer so nastopile bule ali se kaj zbira. Z njimi hočemo doseči, da oteklina hitreje dozori in se predre. Ugodno učinkujejo tudi pri vnetju vimen. Najprimerneje napravimo tople obkladke iz koruzne moke, sennega zdroba, lanenega semena, gorčične moke in ilovice. Odločno pa moramo odkloniti obkladke iz kravjakov, ki so, žalibog, po deželi še v navadi.

Svaljki so najprimernejša oblika za podajanje zdravil živini. Pripravimo jih iz določene množine zdravila, moke in vode. Vse to gnetemo in napravimo primerne svaljke. Če je zdravilo zelo zoprno, dodamo še nekoliko soli ali sladkorja, da žival ne čuti zoprnega okusa.

Praške primešamo drobni krmi, ki jo še potresemo z otrobi, poškropimo z vodo in dobro premešamo. Seveda moramo dati to krmo živini najprej, dokler je še lačna in se ne upira. Če so praški brez zoprnega okusa ali vonja, jih žival med krmo rada poje, če pa imajo ti nenaraven vonj in grenak ali zoprn okus, je stvar nekoliko težja. Tu si pomagamo na ta način, da napravimo iz zdravil primerne svaljke ali pa zavijemo zdravila v oblate, ki jih dajemo živali kakor svaljke.

Živini podajamo svaljke tako, da se postavimo na desno stran glave. Z levo roko potegnemo jezik na levo stran. Desnica drži na leseni žlici zdravila. Z žlico pomažemo jezik čim globlje v goltancu. Nato jezik spustimo, glavo pa držimo toliko časa pokonci, da je žival primorana, da zdravilo požre.

Klistiri ali vbrizganja se izvršijo s primerno dolgo gumijasto cevjo in lijakom. Navadno klistiramo živali pri koliki, bolezni v črevesju, v mehurju itd. Pri hujših boleznih itak kličemo živinozdravnika, ki nam vse to natančno pojasni. Cev mora biti popolnoma snažna in na debelo namaščena, oziroma naoljena. Pri vtikanju v črevo moramo paziti, da ne ranimo mehke sluznice, ker lahko nastopi vnetje ali zastrupitev.

Naročite „Slovenčevo knjižnico“ dokler je še čas

Znamenite Gogoljeve Ukrajinske povesti (»Vij, kralj zemskih škratov in duhov«) bodo izšle po Novem letu v tej zbirki.
V teh dneh bodo naročniki prejeli tri knjige skupaj. Po Novem letu bo izšel tudi svetovnoznani planinski roman PILATUS (spisal Federer)

»Domoljub« stane 24 lir za celo leto, za inozemstvo 30 lir. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: št. 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Ljudsko tiskarno: Jože Kramarič.